

Ser man paa Dommens Virkning udadtil, maa den danske Ordning foretrækkes som den bedste. Dissenser har deres bedste Begrundelse, hvor Talen er om paaankelige Retsdekreter, idet Parterne og deres juridiske Raadgivere derigennem vil kunne have en nyttig Vejledning ved Spørgsmaalet om Paaanke. Men dette Hensyn kommer ikke frem, hvor Talen er om den øverste Domsmyndigheds Dekreter. Den Kraft og Autoritet, som disse har og maa have i deres Egenskab af det sidste og for Parterne og for de tiltalte ubetinget forbindende Ord i Sagen, formindskes, hvor de i Stedet for udadtil at foreligge som Rettens Afgørelse alene fremtræder som Udtryk for en vis større eller mindre Majoritets Opfattelse. Det kan kun anses som en Ufuldkommenhed ved et endeligt Dekret, overfor hvilket der kræves ubetinget Efterlevelse, at dette selv indeholder en Kritik af dets egen Rigtighed.

Set i Forhold til Sagens Parter beror det formentlig baade paa dennes nærmere Beskaffenhed og paa de vedkommendes Naturel, om en til Dommen knyttet Dissens vil være et Gode eller det modsatte. I mange Tilfælde vil Dissensen modvirke, at den dømte finder Ro i den Tanke, at Sagen nu er endeligt afgjort, og hvor Afgørelsen i en kriminel Sag indeholder en Frifindelse, vil Dissensen kunne gøre alvorlig Fortræd. En rent frifindende Højesteretsdom er for den tiltalte et Dokument, med hvilket han kan standse alle fremtidige Sigtelser og al ondsindet Omtale angaaende det ham under Sagen paasigtede Forhold. Men knyttes der til denne Dom ved en Dissens en Udtalelse om, at en eller flere af Dommerne anser ham for skyldig, vil der fortsat ved selve Dommen være klæbet en Mistanke til ham, hvorved Dommen for den frifundne til en vis Grad kommer til at virke paa lignende Maade som de „Frifindelser for videre Tiltale“, som ingen mente at kunne forsvare, da de afskaffedes ved Lov om Æresoprejsning m. m. af 3. April 1868 § 5.

For udøvende Jurister, Dommere og Sagførere og for Universitetslærere kan det naturligvis være af Interesse at kende dissentierende Vota. Men den praktiske Betydning heraf er dog neppe saa stor som af nogle ment. Angaar Dissensen et konkret Bevisspørgsmaal, vil den sjældent have Interesse udover den foreliggende Sag. Og hvor en Dissens har Hensyn til Retsspørgsmaal, vil Dommens — og saaledes ogsaa Dissensens — Karakter af konkret Retsafgørelse ofte gøre det vanskeligt eller umuligt af den at udlede almindelige Regler. Livsforholdene er saa mangfoldige, at det Gang paa Gang viser sig, at der selv ved to tilsyneladende ensartede Retstilfælde dog er visse Forskelligheder, der har til Følge, at en Dom i den første Sag ikke bliver Præcedens for den senere. Men selv hvor Dissensen maatte udtale en vis Almensætning, gælder det, at saa længe det ikke er lykkedes Mindretallet indenfor de voterende at overbevise Flertallet om Rigtigheden af dets Grunde, er disse ikke af væsentlig praktisk Betydning. Flertallets Dom er Højesterets Dom, som Retten af Hensyn til den almindelige Retstryghed indenfor visse Grænser selv maa være bundet ved. Det er igennem Flertallets Dom, derunder dens i Præmisserne indeholdte Begrundelse, at alle vedkommende faar at vide, hvad der er Ret i den paa-gældende Tvist. At træffe denne konkrete Afgørelse er Højesterets Opgave. En videre Retsbelæring, for saa vidt en saadan skulde foregaa ikke gennem Videnskaben, men gennem Domstolene, sker rettest og naturligst ad anden Vej, f. Eks. gennem de Meddelelser om Højesterets Praxis, der fremkommer i Tidsskrift for Retsvidenskab.

Højesteret maa herefter formene, at naar alt tages i Betragtning, vilde der tabes mere, end der vilde vindes, hvis der blev indført en Ordning med Offentliggørelse af dissentierende Vota, selv om dette skete uden Angivelse af den dissentierende Dommers Navn, hvilket af vægtige Grunde, derunder Hensynet til Domstolens Uafhængighed, i hvert Fald maatte kræves iagttaget.

b. Nr. 2. Hvorledes stiller Retten sig til en Reform paa andre Punkter af de nugældende Regler for Votering ved Højesteret?

Spørgsmaalet er holdt i en saa stor Almindelighed, at det vanskeligt lader sig besvare uden nærmere Præcisering.

Hvis der imidlertid herved særlig maatte være tænkt paa en Ændring i den nu sædvanlige Afstemningsorden, hvorefter den i Anciennetet yngste Dommer er førstvoterende, hvilket for øvrigt kun gælder mundtlig, men ikke skriftlig procederede Sager, skal man henlede Opmærksomheden paa, at Højesteret i Retsplejelovens § 214, 1ste Stykke, har Adgang til at gøre Forandring i den af Retten bestemte Afstemningsorden, og at Højesteret i et foreliggende Tilfælde har og formentlig ogsaa